

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0183

Příležitosti a výzvy, které přináší komplexní strategie v oblasti umělé inteligence pro obchod EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2026 o příležitostech a výzvách, které přináší komplexní strategie v oblasti umělé inteligence pro obchod EU (2025/2112(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci)¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, kterým se ruší směrnice 95/46/ES („obecné nařízení o ochraně údajů“)²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1781 ze dne 13. září 2023, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému polovodičů a mění nařízení (EU) 2021/694 (akt o čipech)³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin

¹ Úř. věst. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

² Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.

³ Úř. věst. L 229, 18.9.2023, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj>.

a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (nařízení o kritických surovinách)⁴,

- s ohledem na výsledky jednání ministrů o kritických nerostných surovinách, které se konalo 4. února 2026 ve Washingtonu DC, a na probíhající spolupráci mezi EU a USA s cílem diverzifikovat a posílit bezpečné a udržitelné dodavatelské řetězce kritických surovin, které mají zásadní význam pro konkurenceschopnost EU, špičkové technologie a odolnost na světových trzích,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie⁵,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2675 ze dne 22. listopadu 2023, kterým se zavádí ochrana Unie a jejích členských států před hospodářským nátlakem třetích zemí⁶,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (přepřelované znění)⁷,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. listopadu 2025 nazvané „Strategie evropské datové unie – zpřístupnění dat pro umělou inteligenci“ (COM(2025)0835),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. ledna 2024 nazvané „Zvýšení evropské hospodářské bezpečnosti: úvod k pěti novým iniciativám“ (COM(2024)0022) final,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 3. prosince 2025 nazvané „Posílení hospodářské bezpečnosti EU“ (JOIN(2025)0977),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 5. června 2025 nazvané „Mezinárodní digitální strategie pro Evropskou unii“ (JOIN(2025)0140),

⁴ Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

⁵ Úř. věst. L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>.

⁶ Úř. věst. L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj>.

⁷ Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. dubna 2025 s názvem Akční plán pro kontinent umělé inteligence (COM(2025)0165),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. října 2025 nazvané „Strategie pro využívání umělé inteligence“ (COM(2025)0723),
 - s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 nazvanou „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“, dále jen „Draghiho zpráva“),
 - s ohledem na zprávu Enrica Letty ze dne 10. dubna 2024 nazvanou „Mnohem více než jen trh“, dále jen „Lettova zpráva“),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. července 2025 o bezpečnosti výrobků a dodržování právních předpisů v elektronickém obchodu a při dovozu ze zemí mimo EU⁸,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2025 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o digitálním obchodu mezi Evropskou unií a Singapurskou republikou⁹,
 - s ohledem na zásadní úlohu, kterou Světová obchodní organizace (WTO) hraje při vytvoření mnohostranného obchodního systému založeného na pravidlech, a na její význam pro zavádění nových technologií včetně umělé inteligence v mezinárodním obchodě,
 - s ohledem na pravidla WTO, zejména na zásady nediskriminace a transparentnosti, pokud jde o vývozní omezení,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod (A10-0122/2026),
- A. vzhledem k tomu, že umělá inteligence (AI) je univerzální technologie, která mění obchod EU se zbožím, službami a datovými toky; vzhledem k tomu, že umělá inteligence má potenciál snížit náklady na informace a dodržování předpisů, transformovat řízení dodavatelského řetězce a rozšířit digitálně poskytované služby; vzhledem k tomu, že umělá inteligence a mocenská dynamika spojená s vlastnictvím technologií představují jak významné výzvy, tak i transformativní příležitosti pro obchodní konkurenceschopnost EU; vzhledem k tomu, že obchodní politika EU má zásadní význam pro zajištění komplexní vnější strategie v oblasti umělé inteligence, která bude spojovat otevřenost, transparentnost a bezpečnost s odolností a dodržováním základních práv a bude podporovat

⁸ Úř. věst. C, C/2026/1436, 31.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1436/oj>.

⁹ Úř. věst. C, C/2026/1674, 22.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1674/oj>.

předvídatelné přeshraniční operace; vzhledem k tomu, že umělá inteligence představuje významné příležitosti ke zvýšení účinnosti a bezpečnosti celních kontrol a dohledu nad trhem v Evropské unii s cílem bojovat proti podvodům, padělání a nekalým obchodním praktikám;

- B. vzhledem k tomu, že rychlé šíření a používání umělé inteligence přispívá ke strukturálním změnám v organizaci, geografii a správě a řízení mezinárodního obchodu se službami, což má dopad na konkurenceschopnost, zaměstnanost a rozvoj; vzhledem k tomu, že řešení umělé inteligence s otevřeným zdrojovým kódem nabízejí významné výhody, včetně nižších nákladů a větší ochrany osobních údajů díky zavádění na místní úrovni, přispívají ke zvýšení zdravé konkurence v oblasti umělé inteligence a snižují závislost na poskytovatelích mimo EU; vzhledem k tomu, že tyto změny probíhají ve vzájemné interakci se stávajícími nedostatky ve výrobní kapacitě, infrastruktuře a dovednostech v EU i mimo ni; vzhledem k tomu, že udržení otevřeného, odolného a inkluzivního modelu udržitelného obchodu vyžaduje soudržnou a komplexní strategii pro řízení změn vyvolaných umělou inteligencí; vzhledem k tomu, že vnější hospodářské vztahy EU včetně vztahů s partnery v zemích globálního Jihu, by měly podporovat inkluzivní zavádění umělé inteligence a vytváření společných hodnot a prosazovat model zaměřený na člověka, který vychází ze standardní etické zásady zaměřené na podporu lidské důstojnosti;
- C. vzhledem k tomu, že přeshraniční datové toky a přístup k údajům jsou zásadní složkou pro vývoj, trénování a nasazení umělé inteligence, je však třeba je pečlivě zkoumat, aby byla i nadále zajištěna vysoká úroveň ochrany údajů, zejména co se týče citlivých osobních údajů jako jsou zdravotní údaje; vzhledem k tomu, že pravidla digitálního obchodu stále více utvářejí konkurenceschopnost umělé inteligence, což zdůrazňuje potřebu ustanovení o spolupráci v oblasti regulace v budoucích obchodních dohodách a modernizaci dohod stávajících; vzhledem k tomu, že rámec EU zaměřený na člověka, zakotvený v obecném nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a v aktu o umělé inteligenci, představuje spolehlivý model pro důvěryhodnou umělou inteligenci, který v případě, že se prosadí na mezinárodní úrovni, může představovat konkurenční výhodu na trzích, na kterých se cení transparentnost a správa a řízení respektující práva; vzhledem k tomu, že WTO by mohla být vhodným fórem pro mnohostranné diskuse o umělé inteligenci a obchodu s cílem řešit narušení hospodářské soutěže, obchodní překážky a rizika roztržitosti právních předpisů a zajistit předvídatelný a spravedlivý digitální obchod respektující práva;
- D. vzhledem k tomu, že využívání umělé inteligence zůstává napříč odvětvími, regiony či jednotlivými velikostmi podniků nerovnoměrné, přičemž výhody získávají subjekty disponující daty, výpočetním výkonem a dovednostmi, což představuje riziko prohloubení rozdílů

v produktivitě a vývozu pro malé a střední podniky a společnosti, které umělou inteligenci přijmou v pozdější fázi; vzhledem k tomu, že konkurenceschopnost obchodu založeného na umělé inteligenci závisí na přístupu k datům, výpočetní kapacitě, energii, konektivitě, kapitálu a dovednostem a že mnohé z těchto faktorů jsou ovlivněny obchodními a investičními vztahy; vzhledem k tomu, že EU v první polovině roku 2024 přilákala pouze šest procent celosvětových investic do startupů v oblasti umělé inteligence, což vytváří strukturální závislosti, které mají dopad na obchodní vztahy a strategickou autonomii Evropy; vzhledem k tomu, že spravedlivý přístup k infrastruktuře umělé inteligence je nezbytný pro zachování konkurenceschopnosti malých a středních podniků, které čelí výrazně větším překážkám než velké společnosti, včetně vysokých nákladů na výpočetní zdroje, omezeného přístupu k datům a nedostatku technických odborníků;

- E. vzhledem k tomu, že umělá inteligence je stále rychle se vyvíjející technologií; vzhledem k tomu, že předčasné nebo nadměrné regulační zásahy mohou ohrozit inovace, investice a konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že zásadní je přiměřený přístup založený na rizicích a podporující inovace;
- F. vzhledem k tomu, že dodavatelský řetězec v oblasti umělé inteligence je silně koncentrován v malém počtu zemí a regionů, což vytváří riziko závislosti na přístupu ke kritickému výpočetnímu výkonu, surovinám a polovodičům; vzhledem k tomu, že kritická infrastruktura umělé inteligence v zahraničním vlastnictví zvyšuje riziko zahraniční manipulace s informacemi a vměšování; vzhledem k tomu, že zneužívání algoritmů může oslabit demokracii a zvýšit současné geopolitické obchodní napětí; vzhledem k tomu, že sílí celosvětová technologická konkurence, která se vyznačuje rozdílnými modely správy umělé inteligence, eskalací cel a kontrolou vývozu kritických technologií, zvyšuje riziko, že přístup ke klíčovým vstupům umělé inteligence bude využíván jako geopolitická páka; vzhledem k tomu, že některé případy zahraničního vměšování mohou oslabit přísné normy EU v oblasti transparentnosti, odpovědnosti a ochrany základních práv, a tím ohrozit schopnost Unie prosazovat své hodnoty, zajistit rovné podmínky pro podniky a chránit občany před riziky neregulované umělé inteligence a digitálních technologií; vzhledem k tomu, že EU by měla tyto normy i nadále hájit; vzhledem k tomu, že EU by měla posílit strategickou autonomii diverzifikací dodavatelských řetězců a prohloubením spolupráce s důvěryhodnými partnery, kteří sdílejí demokratické hodnoty a závazek k otevřenému obchodu založenému na pravidlech;
- G. vzhledem k tomu, že vývoj a zavádění umělé inteligence závisí na přístupu na globální trhy a k technologiím, které jsou ovlivněny rámcem obchodní politiky; vzhledem k tomu, že Světová obchodní organizace (WTO) podporuje rozvoj a zavádění umělé inteligence tím, že umožňuje otevřenější, transparentnější a předvídatelnější obchod

se zbožím a službami využívajícími umělou inteligenci; vzhledem k tomu, že stávající dohody WTO již významně přispívají k rozvoji a zavádění umělé inteligence, včetně dohody o informačních technologiích, která snižuje náklady na zavádění hardwaru pro umělou inteligenci, dohody o technických překážkách obchodu, která podporuje transparentnost regulace a mezinárodní normy, Všeobecné dohody o obchodu službami, která usnadňuje obchod se službami souvisejícími s umělou inteligencí, a dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, která podporuje rozvoj a šíření umělé inteligence;

- H. vzhledem k tomu, že povaha dvojího užití umělé inteligence a její rostoucí militarizace, včetně jejího nasazení v současných konfliktech, jako je ruská útočná válka proti Ukrajině, urychlují posun od spolupráce zaměřené na ochranu ke geoekonomické a bezpečnostní soutěži založené na umělé inteligenci; vzhledem k tomu, že správa umělé inteligence, kontrola vývozu a normy jsou stále více využívány jako nástroje strategického vlivu a projekce moci;
- I. vzhledem k tomu, že umělá inteligence může být použita ve zbraňových systémech a nástrojích hromadného sledování; vzhledem k tomu, že tyto postupy vyvolávají závažné etické otázky a obavy týkající se lidských práv; vzhledem k tomu, že generální tajemník OSN vyzval k celosvětovému zákazu smrtelných autonomních zbraňových systémů, tedy strojů schopných připravit člověka o život bez lidského dohledu;

Umělá inteligence v oblasti usnadnění obchodu a vymáhání právních předpisů

- 1. uvědomuje si, že umělá inteligence může urychlit vývoz z EU i dovoz do EU, zejména pro malé a střední podniky, tím, že sníží překážky vstupu na trh a náklady na dodržování předpisů, a umožní tak firmám dosáhnout na trhy, které dříve přesahovaly jejich možnosti, za předpokladu, že malé a střední podniky mají spravedlivý přístup k infrastruktuře umělé inteligence; vyzývá Komisi, aby integrovala důvěryhodné poradenské služby v oblasti umělé inteligence do portálu Access2Markets a jednotného vstupního místa za účelem usnadnění orientace v tarifech, pravidlech původu a regulačních požadavcích; vyzývá Komisi, aby upřednostnila nástroje umělé inteligence vstřícné vůči malým a středním podnikům a zajistila, aby digitální řešení pro dodržování předpisů zůstala jednoduchá, cenově dostupná a přístupná;
- 2. konstatuje, že umělá inteligence může pomoci omezit zpoždění a snížit náklady v rámci dodavatelských řetězců EU tím, že zlepší plánování a koordinaci; vyzývá Komisi, aby prosadila bezpapírový obchod a podpořila sdílení spolehlivých informací mezi hospodářskými subjekty a úřady; vyzývá k investicím do logistiky

založené na umělé inteligenci, která by zmírnila úzká místa v přístavech a koridorech, a k podpoře ekologičtější logistiky prostřednictvím inteligentnějšího směřování a údržby; vyzývá Komisi, aby podporovala řešení umělé inteligence s otevřeným zdrojovým kódem, která přispívají k posílení hospodářské soutěže a snižují závislost na poskytovatelích mimo EU; zdůrazňuje, že digitalizace a logistika využívající umělou inteligenci by měly vést k vyšší produktivitě, efektivitě a lepšímu řízení dodavatelského řetězce, nižším obchodním nákladům a snížení administrativní zátěže;

3. bere na vědomí potenciální úlohu umělé inteligence při posilování celních kontrol v podmínkách nadměrné kapacity trhu a omezení lidských kontrol, s ohledem na výzvy způsobené přílivem zboží, zejména malých zásilek pocházejících z Číny; vyzývá Komisi, aby poskytla zdroje a dovednosti orgánům dozoru nad trhem a celním orgánům, a to i prostřednictvím posílené spolupráce mezi členskými státy v rámci celního datového centra EU, s cílem zajistit, aby využívání umělé inteligence zvýšilo donucovací kapacitu a sdílení údajů mezi orgány; vyzývá Komisi, aby prozkoumala potenciál umělé inteligence, pokud jde o dodržování právních předpisů EU u dováženého zboží, zlepšení sledovatelnosti dovážených výrobků v reálném čase a celní kontroly dovážených výrobků a dohled nad trhem, zavedení bezpečných a specializovaných nástrojů umělé inteligence pro systematickou analýzu údajů týkajících se malých zásilek nebo zajištění sledovatelnosti výrobků v celém dodavatelském řetězci s cílem bojovat proti padělanému zboží, celním podvodům, nekalým obchodním praktikám a obcházení sankcí uložených EU; zdůrazňuje, že tyto systémy umělé inteligence by představovaly kritickou infrastrukturu, a proto by měly zůstat nezávislé a svrchované; vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto nástroje budou důsledně v souladu s příslušnými právními předpisy EU;
4. konstatuje, že umělá inteligence může být pro společnosti, celní orgány a orgány dozoru nad trhem užitečným nástrojem k prosazování ochrany lidských práv tím, že usnadňuje účinné provádění a dodržování pravidel EU, jako je směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti¹⁰, nařízení o odlesňování¹¹ nebo

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1760 ze dne 13. června 2024 o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 a nařízení (EU) 2023/2859 (Úř. věst. L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 206, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>).

nařízení EU o nucené práci¹², a k prosazování ochrany spotřebitelů tím, že usnadňuje účinné provádění a dodržování pravidel EU, jako je registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), označení CE a nařízení o obecné bezpečnosti výrobků¹³;

Umělá inteligence a strukturální změny v obchodu se zbožím a službami, obchodu a udržitelném rozvoji

5. uznává, že konkurenceschopnost Evropy v obchodu se zbožím bude stále více záviset na zvyšování produktivity a kvality s využitím umělé inteligence ve strategických průmyslových hodnotových řetězcích, včetně zpracovatelského průmyslu, automobilového průmyslu, farmaceutického průmyslu a energetických technologií; vyzývá Komisi, aby tyto zájmy systematicky promítala do obchodních jednání tím, že zajistí účinný přístup na trh, spolehlivé mechanismy v oblasti necelních překážek a vymahatelná ustanovení, která zachovají rovné podmínky tím, že zabrání nekalé soutěži a narušením souvisejícím s technologiemi, přičemž uznává právo EU na regulaci;
6. uznává, že umělá inteligence mění podobu obchodu s digitálně poskytovanými službami tím, že z odborných znalostí činí komoditu, což vyžaduje další úsilí k zachování komparativní výhody Evropy, kterou dosud měla, v oblasti profesionálních, technických a obchodních služeb s vysokou hodnotou; zdůrazňuje, že reakce na zesílenou globální konkurenci v oblasti obchodu se službami vyžaduje mobilizaci investic a zlepšení přístupu k financování, s níž počítají Draghiho i Lettova zpráva; naléhavě vyzývá Komisi, aby zmobilizovala obchodní a investiční partnerství s cílem přilákat kapitál a talenty a posílit evropské společnosti;
7. uznává, že umělá inteligence má potenciál měnit práci a trhy práce na celém světě; varuje před riziky přesunu pracovníků v důsledku automatizace, obchodu se službami založenými na umělé inteligenci a prohlubujícího se nedostatku kvalifikovaných pracovníků v EU; zdůrazňuje proto potřebu přijmout strategie, aby bylo možné tyto změny předvídat a přizpůsobit jim odpovídajícím způsobem pracovní sílu; konstatuje, že vývoj a zavádění modelů a systémů umělé inteligence má negativní důsledky pro životní prostředí, včetně

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3015 ze dne 27. listopadu 2024 o zákazu produktů pocházejících z nucené práce na trhu Unie a o změně směrnice (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj>).

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988 ze dne 10. května 2023 o obecné bezpečnosti výrobků, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES a směrnice Rady 87/357/EHS (Úř. věst. L 135, 23.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj>).

zvýšené poptávky po elektřině a spotřeby vody; vyzývá Komisi, aby v rámci posouzení dopadů dohod o volném obchodu analyzovala, která odvětví mohou být dotčena umělou inteligencí, a aby posoudila dopad používání umělé inteligence na práva pracovníků a na životní prostředí;

8. varuje, že digitální propast představuje riziko vyloučení partnerů ze zemí globálního Jihu z příležitostí k růstu založených na umělé inteligenci a zvyšuje závislost na dovážených modelech; zdůrazňuje, že spolupráce podporující využívání nástrojů umělé inteligence v rozvojových zemích by měla posílit mnohostranný obchodní systém a být podporována prostřednictvím rámce WTO; vyzývá Komisi, aby využila ustanovení o digitálním začleňování v kapitolách o obchodu a udržitelném rozvoji a dohodách o digitálním obchodu k podpoře zavádění umělé inteligence a zvyšování produktivity, jakož i k podpoře inkluzivní a důvěryhodné umělé inteligence prostřednictvím specializovaných programů mezinárodní spolupráce a iniciativ zaměřených na budování kapacit v rámci stávajících nástrojů EU, včetně programů odborné přípravy a přístupu k digitální infrastruktuře a infrastruktuře umělé inteligence; vyzývá Komisi, aby se při budování kapacit strategie Global Gateway zaměřila na etické ekosystémy umělé inteligence s otevřeným zdrojem a místní kapacity a podpořila tak odolné a vzájemně výhodné obchodní a investiční vztahy;
9. konstatuje, že řešení v oblasti umělé inteligence s otevřeným zdrojovým kódem tím, že umožňují transparentní opětovné použití a nezávislé testování, nabízejí významné výhody, včetně snížení nákladů a zlepšení ochrany údajů prostřednictvím místního zavádění, přispívají ke zvýšení zdravé hospodářské soutěže v oblasti umělé inteligence a snížení závislosti na poskytovatelích ze zemí mimo EU a zároveň podporují kontrolovatelná, místně přizpůsobená řešení umělé inteligence, která jsou vyvíjena společně s partnery z globálního Jihu; zdůrazňuje, že začlenění této spolupráce do obchodní politiky EU a digitálních partnerství může diverzifikovat partnerství, snížit závislost na několika málo proprietárních ekosystémech a posílit dlouhodobé geopolitické vazby; vyzývá Komisi, aby podporovala řešení umělé inteligence s otevřeným zdrojovým kódem, která přispívají ke snižování závislosti na poskytovatelích mimo EU; zdůrazňuje, že spolupráce s otevřeným zdrojovým kódem by měla zahrnovat projekty týkající se umělé inteligence pro veřejné blaho, jako je boj proti změně klimatu, podpora přechodu na čistou energii a zlepšení zdravotní péče a potravinového zabezpečení;

Správa a řízení digitálního obchodu, spolupráce v oblasti regulace a mnohostranná pravidla

10. poukazuje na strategickou úlohu digitálních partnerství a rad pro obchod a technologie s podobně smýšlejícími partnery, kteří sdílejí

demokratické hodnoty, vysoké standardy správy věcí veřejných a závazek k otevřenému obchodu při prosazování přístupu EU k umělé inteligenci, který je založen na hodnotách, zaměřen na člověka a zohledňuje rizika; vyzývá k většímu zapojení Parlamentu do rad pro obchod a technologie; vyzývá Komisi k provádění mezinárodní digitální strategie prostřednictvím koordinovaných postojů v rámci skupin G7, G20, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Organizace spojených národů a strukturované spolupráce mezi regulačními orgány s cílem dosáhnout celosvětového sblížení vysokých norem v oblasti bezpečnosti umělé inteligence a ochrany základních práv;

11. zdůrazňuje, že je třeba bránit a podporovat, zejména na mnohostranných fórech, model umělé inteligence EU zaměřený na člověka jako mezinárodní normu a akt o umělé inteligenci jako referenční hodnotu, která může pomoci sladit normy transparentnosti a bezpečnosti a zároveň zachovat otevřený a předvídatelný obchod; vyzývá Komisi, aby posílila spolupráci v oblasti norem pro umělou inteligenci, technologických inovací a bezpečných dodavatelských řetězců s důvěryhodnými partnery a podobně smýšlejícími zeměmi, a to i prostřednictvím dvoustranných partnerství a mnohostranných fór, přičemž by měla upřednostňovat partnery, kteří prosazují demokratické hodnoty a mezinárodní řád založený na pravidlech; konstatuje, že pokročilé systémy umělé inteligence vytvářejí přeshraniční výzvy, a vyzývá Komisi, aby usilovala o globální minimální úroveň ochrany před nejzávažnějšími riziky jako základ pro interoperabilní a důvěryhodnou správu, zejména prostřednictvím mezinárodních iniciativ, jako je globální partnerství pro umělou inteligenci, zásady OECD v oblasti umělé inteligence a etický rámec UNESCO pro umělou inteligenci;
12. zdůrazňuje, že nad rámec globální minimální úrovně ochrany je zapotřebí koalice podobně smýšlejících partnerů, kteří sdílejí přístup EU zaměřený na člověka, aby bylo možné rychleji pokročit v zavádění vysokých standardů bezpečnosti, transparentnosti, odpovědnosti a základních práv v oblasti umělé inteligence, zejména prostřednictvím strukturovaného regulačního dialogu s cílem řešit spory, vyměňovat si osvědčené postupy a přizpůsobit závazky s ohledem na technologický vývoj; vyzývá Komisi, aby sbližování právních předpisů v oblasti vysokých norem v oblasti bezpečnosti a základních práv spojila s konkrétními kroky na podporu budování kapacit, včetně společných investic do bezpečných a cenově dostupných výpočetních a testovacích kapacit, partnerství v oblasti talentů a dovedností s cílem snížit strategickou závislost a vytvořit důvěryhodné modely provádění, k nimž se mohou partnerské země připojit, a posílit tak důvěryhodnou umělou inteligenci jako základ otevřeného a odolného digitálního obchodu;
13. zdůrazňuje, že pro obchod založený na umělé inteligenci jsou nezbytné zákonné a bezpečné datové toky; připomíná, že je třeba,

aby dohody EU o digitálním obchodu byly v souladu s horizontálními ustanoveními Komise o přeshraničních tocích údajů a ochraně osobních údajů a soukromí v hlavě o digitálním obchodu obchodních dohod EU, která Unii umožňují zahrnout do obchodních dohod opatření na usnadnění přeshraničních datových toků při zachování základních práv fyzických osob na ochranu údajů a soukromí, a zdůrazňuje, že by měly zahrnovat zvláštní ustanovení o regulační spolupráci v oblasti umělé inteligence, která usnadní vzájemné porozumění regulačním přístupům, a vyzývá Komisi, aby tato ustanovení zahrnula do všech budoucích kapitol a dohod o digitálním obchodu; znovu potvrzuje, že minimálními požadavky pro předávání osobních údajů v rámci EU jsou záruky, které splňují požadavky nařízení GDPR nebo rovnocenných norem; vyzývá k tomu, aby dohody o digitálním obchodu chránily regulační autonomii a zachovaly technický přístup, který regulační orgány potřebují k prosazování aktu o umělé inteligenci a k zajištění transparentnosti, kontrolovatelnosti, spravedlnosti, bezpečnosti a odpovědnosti systémů umělé inteligence, a zároveň zajistily, aby občanská společnost a nezávislí výzkumní pracovníci měli přístup ke zdrojovému kódu a algoritmům systémů;

14. připomíná závazek EU k mnohostrannému obchodnímu systému založenému na pravidlech; zdůrazňuje, že WTO by měla významně přispět k vytvoření robustního, bezpečného, inkluzivního a důvěryhodného rámce pro správu umělé inteligence v oblasti obchodu, mimo jiné zřízením specializované pracovní skupiny WTO pro umělou inteligenci, která by usnadňovala dialog, sdílení znalostí a spolupráci mezi členy v oblasti právních předpisů a politik týkajících se umělé inteligence; zdůrazňuje, že vyvážená pravidla o elektronickém obchodu mají zásadní význam pro uvolnění potenciálu obchodu založeného na umělé inteligenci; vyzývá Komisi, aby zajistila, že jakýkoli text WTO o elektronickém obchodu zajistí politický prostor pro demokratickou správu umělé inteligence, včetně vymahatelných záruk pro pracovníky a spotřebitele; vyzývá Komisi, aby v rámci WTO pokračovala v diskusích o umělé inteligenci a obchodu a podporovala celosvětovou spolupráci, která usnadňuje důvěryhodné datové toky a digitální obchod, jakož i přístup ke službám a nástrojům využívajícím umělou inteligenci, zejména v rozvojových zemích;
15. varuje, že kvůli rozdílným režimům dodržování právních předpisů v oblasti umělé inteligence hrozí roztržštění trhů a zvýšení obchodních nákladů; zdůrazňuje úlohu mezinárodní spolupráce při předcházení roztržštěnosti právních předpisů; vyzývá Komisi, aby využila mezinárodní normy a technické překážky obchodu a mechanismy transparentnosti WTO jako nástroje pro zamezení tomu, aby se rozdíly v oblasti regulace staly neodůvodněnou překážkou obchodu, a aby zároveň zachovala a využila rámec EU pro správu umělé inteligence k usnadnění důvěryhodného digitálního

obchodu a podpoře globálních rovných podmínek pro důvěryhodnou umělou inteligenci;

Ekonomická bezpečnost a strategické závislosti v hodnotovém řetězci umělé inteligence

16. zdůrazňuje, že bezpečný přístup k pokročilým polovodičům a cenově dostupnému výpočetnímu výkonu je základem technologické suverenity a konkurenceschopnosti EU; konstatuje, že existuje riziko, že akt o čipech a agenda pro továrny na umělou inteligenci nebudou splněny kvůli roztržitosti a omezenému rozsahu; vyzývá Komisi, aby urychlila jejich provádění, prosazovala svou diplomacii v oblasti surovin a využívala obchodní dohody, rámcové dohody a dohody o partnerství s důvěryhodnými partnery k diverzifikaci dodavatelských řetězců a snížení strategických závislostí; v této souvislosti uznává zásadní úlohu vyspělých ekosystémů výroby čipů v ekonomikách podobně smýšlejících partnerů, při podpoře globální výpočetní kapacity v oblasti umělé inteligence, a podporuje prohlubování spolupráce s těmito partnery v oblasti odolnosti dodavatelského řetězce polovodičů; dále zdůrazňuje, že je naléhavě nutné posílit evropskou výrobu pokročilých polovodičů, zejména podporou evropských iniciativ, jako je navrhovaná revize aktu o čipech (akt o čipech 2.0); vyzývá Komisi, aby měla jasnější strategii, jak by se EU mohla rozvíjet jako klíčový hráč v ekosystému umělé inteligence, a aby do obchodních dohod začlenila přísná ustanovení s cílem zajistit spravedlivý přístup ke kritickým technologiím a surovinám;
17. považuje strategická partnerství o odolnosti dodavatelského řetězce kritických nerostných surovin za potenciálně významné nástroje směrem k další koordinaci se spojenci ohledně přístupu ke vstupům kritickým pro umělou inteligenci, včetně prvků vzácných zemin a pokročilých polovodičových materiálů; trvá na tom, že zapojení EU musí být podmíněno souladem s referenčními hodnotami aktu o kritických surovinách a cíli otevřené strategické autonomie EU, přičemž je třeba spíše snižovat zranitelnost než přesouvat závislosti; vyzývá Komisi, aby zajistila, že veškeré vícestranné obchodní nástroje, které z takových partnerství vzejdou, včetně minimálních cen nebo mechanismů odběru, budou v souladu se závazky WTO a budou sloužit zájmům EU; vyzývá k posílení dialogu a spolupráce mezi důvěryhodnými partnery za účelem ochrany mezinárodních obchodních toků a posílení integrity a odolnosti průmyslových ekosystémů souvisejících s umělou inteligencí;
18. varuje, že koncentrace cloudové infrastruktury v zemích mimo EU vystavuje EU zranitelnosti ze strany zahraničních jurisdikcí; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím aktu pro rozvoj cloudu a umělé inteligence a aktu o akcelérátoru průmyslu (COM(2026)0100) zavedla odstupňované rámce suverenity, které by prostřednictvím veřejných zakázek upřednostňovaly poskytovatele kritických služeb

se sídlem v EU, a zároveň zajistila otevřenou strategickou autonomii tím, že zachová nediskriminační přístup pro podobně smýšlející poskytovatele, kteří splňují požadavky EU na certifikaci a interoperabilitu;

19. vyzývá Komisi, aby zajistila, že její doktrína hospodářské bezpečnosti bude koordinovat prověřování přímých zahraničních investic, přičemž zvláštní pozornost bude věnována strategickému digitálnímu odvětví, jako jsou platformy umělé inteligence, cloudové služby a datová centra, dále bude koordinovat kontrolu vývozu, nástroj proti nátlakovým praktikám a ochranu obchodu v podobě uceleného systému, který zabrání účelovému využívání závislostí na umělé inteligenci jako zbraně; upozorňuje, že omezení vývozu kritických surovin a rostoucí geopolitická nestabilita si žádají posílenou koordinaci a vymáhání práva, aby byl chráněn evropský ekosystém umělé inteligence; vyzývá Komisi, aby navrhla cílenou revizi nařízení o zboží dvojího užití s cílem komplexněji řešit pokročilou umělou inteligenci s ohledem na její potenciální využití třetími zeměmi v bezpečnostních, sledovacích nebo obranných aplikacích;
20. vyjadřuje znepokojení nad opakovanými omezeními vývozu prvků vzácných zemin ze strany Číny, která významně narušují dodavatelské řetězce důležité pro společnosti vyrábějící polovodiče i širší hodnotový řetězec umělé inteligence; domnívá se, že činnost Číny je neodůvodněná, a vyzývá Komisi, aby situaci pečlivě sledovala a odpovídajícím způsobem reagovala s cílem zajistit, aby nebyla ovlivněna globální ekonomika a odolnost mezinárodního obchodu;
21. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU urychlila provádění nařízení o kritických surovinách a diverzifikovala dodavatelské řetězce s cílem posílit hospodářskou odolnost; zdůrazňuje naléhavou potřebu zajistit investice do strategických projektů schválených v rámci nařízení o kritických surovinách a do dalších projektů na podporu těžby, rafinace, zpracování a recyklace, které přispívají ke snižování rizik spojených s Čínou;
 -
 - ◦
22. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.